

Загадай бажання

Василь Костін

ЗІРКОВИЙ ПЛ

Студентський роман
у двох книгах

Книга друга

Київ

УДК 821.161
К72

Серія «Загадай бажання»

Костін В.
К72 Зирковий пил : роман. — Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. — 516 с.

ISBN 978-617-7910-80-9

У романі розповідається про те, як простий сільський хлопчина, в ранньому дитинстві втратив батька, пізнав нужду і нестатки, загоряється мрією стати артистом. Проявивши настирливість, енергію і завдяки збігу обставин він вступає в одне з кращих музичних навчальних закладів столиці.

Автор зачіпає багато в чому загадкові проблеми здібностей, таланту, геніальності, деякі педагогічні аспекти. Студентські будні, шліфування людини, виховання почуттів, «... і торжество, і натхнення, і життя, і сльози, і любов ...»

УДК 821.161

ISBN 978-617-7910-80-9

© Костін В., 2021

© Видавництво Ліра-К, 2021

Четвертий зошит

Полетіла пташечка

Завтра перше. Поїзд підходить до Москви, відстукуючи останні кілометри. Довга обридла дорога позаду. Сусід-односельчанин, чоловік років 35-ти, майже всю дорогу спав, і Костя навіть позаздрив його умінню пристосовуватися до будь-якої обстановки.

Через прохід сиділа молода пара. Вона – негарна лицем, при здоров'ї дівця, і він, вже не юний, але цілком пристойний чоловік. Вона була густо підфарбована, і Костя подумав про те, що вона в нього, напевно, живе тільки для свого жіночого любовного призначення. Майже всю дорогу вони дрімали, схиливши голови одне на одного, тримаючи руку в руці.

Красивих дівчат у вагоні не було, про що Костя шкодував. Трохи попереду сиділи дві молоденькі сусідки, але вони не подобалися йому. Вони весь час щось ліниво жували, і йому не хотілося даремно витратити на них час. На якійсь невеликій станції увійшов солдат і, примостившись на задньому сидінні, крутив «Селгу» і тихо дрімав. Чоловік з п'ять провідників і провідниць сиділи купкою. Літній провідник у несвіжому кітелі розповідав якісь історії, і вся компанія весело реготала.

Зупинилися на якійсь станції. Потяг спізнювався, і час стоянки був невідомий, тому Костя не сховався на перон, а виглядав з дверей тамбура. До кіоску підійшла дівчина, і стояла спиною до потягу, струнка, із загорілими красивими ногами. Вона не оберталася, немов навмисно не показувала обличчя, щоб залишити в його пам'яті легкий смуток про те, що їх дороги не сходяться. І він подумав про Світлу. Скоро вони зустрінуться. І чомусь це не приносило ясної радості,

а якесь змішане почуття: надії і тривоги. Але іноді в світлих і сумних мріях йому уявлялося, що вони разом.

Йому бачилося, як поступово вони стали друзями настільки, що жили як брат і сестра. Не мали одне від одного ніяких таємниць. Костя, як обачливіший, часто допомагав Світлані, купував всякі дрібниці, і не тільки. Він трохи підробляв, і гроші водилися. Побачить що-небудь в магазині, – це піде Світлі, і з радістю просив її, щоб вона одягнула. «Я хочу, щоб ти всім подобалася», – казав він.

Він не уявляв своє життя без неї, і говорив їй про це, та й сама вона знала. «Я теж, Костя, дуже звикла до тебе і, видно, важко мені буде... я просто якось не думаю про це... мені здається, весь час буде, як зараз». Але Костя тонким своїм еством відчував якусь нестачу, неповноту почуття, дуже мучився цим, але любив сам повно і не міг так просто розлучитися зі Світлюю. Він ніколи не говорив з нею на цю тему, немов таївшись від самого себе, сподіваюся, що все улагодиться.

За вікнами вже пропливали вогні Підмосков'я, густі і гострі здалека, немов ялинкові гірлянди. Костя подумав про те, як він поїде в гуртожиток: чи брати валізу з собою, чи одну сітку, раптом не впустять. Пасажири заметушилися, діставали свої речі, підбиралися ближче до виходу. Костя попрощався із земляком на вокзалі.

– Ти знаєш, що твоя чувіха устроїла?! – вигукнув Юрко, зустрівши Костю в коридорі гуртожитку.

Костя навіть трохи сторопів, і відразу подумав про Світлу: «Була б вона моя!»

– Що??

– Поступила відразу на другий курс в консу!

– Сюди, в нашу?

– Так.

– Ого дає!

Потім, залишившись в кімнаті удвох з Серьожкою, Костя міркував, радіючи в душі за неї: «А я не думав, що так вийде. Думав, або зовсім не поступить, або – на перший курс. Пам'ятаю, минулого року хтось з педагогів сказав їй: «У вас недостатньо цього, темпераменту». Не знаю, що вона виконувала тоді. Та все у неї є: і чарівливість, і голос, і ця сама артистич-

ність або те, що я вже назвав чарівливістю, і темпераменту аж занадто», – говорив Костя з неприхованою гордістю. Він згадав її на сцені, кажучи це і думав: «Звичайно, я залишився знову далеко позаду, – і, як думалось, написати їй в листі: «доріжки наші розійшлися, хоч і пролягають десь поруч».

Потім була неспокійна ніч. Не спалось, думав про неї, і уявляв, як зустріне її, і навіть уві сні приснилася ця зустріч.

...– Свето, чому ти так ставишся до мене? Ніби уникаєш, та й взагалі, дивишся якимось звисока, немов я хлопчик перед тобою.

– Ти правильно відчув мій стан. Все ж психологічно якимось видаєш себе. Хоча я, взагалі, якимось і не намагалася приховувати, а це ще треба в нашому оточенні. Але бачу, від тебе не варто цього приховувати, та і, якщо ти цього так хочеш... у мене ж дочка, Костю, росте. Вже ось у травні 4 роки буде.

Світлана говорила спокійно, з материнською гідністю, ніскільки не соромлячись цього. Костя внутрішньо здригнувся, так це було раптово, але зовні намагався бути спокійним, і навіть якась тепла хвиля пройшла по обличчю, і засвітила очі м'яким пестливим світлом.

– А як же вона там без тебе?

– Як? Дуже просто. Там бабуся виховує, вона їй як мама. Коли я приїжджаю додому, то вона до мене не особливо-то пригортається, а більше до бабусі.

– Дивись, а то вона зовсім від тебе відвикне.

– Ні, мені рочок залишився, а там я влаштуюся на роботу і її заберу.

– А як же своє життя влаштуватимеш? – Костя прямо подивився їй в очі таким твердим поглядом, з-під якого неможливо було вивернутися.

– Як-небудь влаштуюся, Костя.

Але він не знав, якою стане насправді ця зустріч. Що вона принесе? Розрив назавжди? Як зараз складаються стосунки її до мене?

Але навряд чи що змінилося. І вона знехотя говоритиме з ним, так само як і раніше. «Не ходи до мене більше, Костю», – скаже вона благальним тоном.

«Що ви за люди, – подумки відповідає він їй, – хіба не можна просто дружити? – І тут же розуміє, – не можна. Я ж

хочу коханя! І, немов потопаючий, сподіваюся на соломинку. Тепер я приходитиму в училище без надії на зустріч. Невже все на цьому закінчиться? Напевно, адже вона навіть не відповіла на мій лист. Вона тріумфувала на вершині своєї удачі. А що я? Дрібний, дрібний! Той парубок не чекатиме тепер її біля «Консервів», а може у іншому місці». Але Кості хотілося, щоб він одружився нарешті, і відчепився від неї.

А потім з'явився якийсь войовничий внутрішній настрій: «Ну, я вам ще покажу!» І Кості уявлялася фігура грізного хлопця, що махає кулаком у бік невідомих і цілком визначених осіб.

Отже, панове, ми знову тут, в рідній столиці, в рідному гуртожитку, в кімнаті № 66. Хлопці: три знайомих і два нових. Один з нових – югослав з Македонії. Подивимось, що за люди.

Дощ іде другий день. Занять ще майже не було, тільки хор учора...

Тепер хор цікавив Костю остільки оскільки, бо Світлі не було і ні на кого було дивитися і думати. Він сидів і уявляв: ось промайне зараз із-за дівчат її біленька голівка. Але видіння проходило. Диригент окликав за списком, і на тому місці, де зазвичай стояло її прізвище, стояло інше. Значить, вже знали про її вступ.

Після хору, спустившись вниз, Костя ще здалека побачив Машу біля столика чергового. Вона глибоко сиділа в кріслі, так, що виднілася з-за столу лише сама голова. Він підійшов, поздоровкався, привітав з початком навчального року. Вона говорила, як завжди трохи зухвало, з присмаком поблажливості, як дорослі говорять з дітьми.

– Ну що, Света поступила в консерваторію? – трохи помовчавши, запитав Костя. Він вже другий день приходив на заняття зранку і проводив в училищі майже цілий день, але Світлі не бачив.

– Поступила, а як же. Света поступить, – говорила Маша, зітхаючи, трохи розтягуючи слова і, немов шкодуючи про щось. Її худорляве, смугляве, по-чоловічому, грубувате обличчя стало дуже серйозним і зосередженим. Іншого разу Костя може розсміявся б над цим, дещо награним видом, але

зараз він відчув, як у грудях затіснилося щось неповоротке і шорстке.

На сценічну підготовку він трохи запізнився. Його появу зустріли весело.

– Це ви Клімов? – запитала педагог (Костя ще не знав її імені), – мені сказали, що ви там, в гуртожитку дуже поважна особа і у вас там зараз діла, чи то збори, чи то ще щось...

Костя відразу впізнав тут почерк Митяя. Це його витівки. Він глянув в його бік, – той задоволено посміхався.

Педагог багато говорила, цілих дві години. «Система Станіславського». «Надзадача життя». У вас нехай ця надзадача поширюється на конкретний відрізок життя: закінчити училище, влаштуватися в хороший колектив і т. д.

«А моя надзадача, – думав Костя, – стати справжнім співаком, бути потрібним людям».

Цікава людина, думав він, дивлячись на педагога. Вже у віці, але ще прекрасно зберегла форму, фігуру, енергію душі. І ту дитячу безпосередність, відкритість характеру, яку виявляєш не часто. Ця любить свою справу по-справжньому, не говорячи високопарно про це.

У головному їх думки сходилися. У її словах Костя знаходив віддзеркалення своїх думок. Це те, що артист повинен жити образом. Але співакові, передусім, потрібний прекрасний голос, бо, що часто буває, коли співаки з середніми даними ставали вище за своїх колег з кращими голосами. Це реально як факт, але невірно, як ідея. Співак повинен, передусім, грати голосом, якщо прийняти те, що він дуже здатний як актор. Актор з поганим голосом нехай грає в драмі. А в ідеальному співі, передусім голос. Чомусь оперу Костя випускав із виду. Вона, чомусь, залишалася в стороні від його свідомості, він не сприймав її реально. Навіщо співати, вважав він, те, що можна набагато виразніше сказати? Використовувати цю веселку барв для виконання романсів і пісень. Використовувати голос за своїм прямим призначенням – просто співати і все, насолоджуючись самому і тішачи серце тих, що слухають. Костя уявляв свого героя на сцені, що виконує пісню. Слухаючи хорошу річ, він відчував, бачив його в цій пісні, і при цьому бачив усіх своїх бажаних і різних знайомих, яких зачепила за саме серце ця пісня. Він чув сло-

ва жалю з їх вуст, і сам зараз жалкував про те, що це буде надто пізно.

Він не любив творів-циклів. Цикл, як і все збірне грішить поганими номерами. І це зрозуміло. Людина, будь це композитор, що спалахнув в якийсь період цією темою, може написати те прекрасне, що осяяло його в якісь моменти. Решту буде вставлено як баласт, як паразитні шестерні, для того тільки, щоб цю споруду відчуті цілим.

Смаки і думки міняються. Ця думка на даний період і, можливо, воно зміниться на певному етапі розвитку. Кості іноді здавалося, що настає період виродження опери, хоча вона ще довго протримається. Але її, мабуть, доведеться замінити чимось новим, досконалішим, і, коли час наполегливо цього потребуватиме, це зроблять люди.

Якщо уявити артистів майбутнього? Що це будуть за люди?..

Галина Олександрівна побачила його в коридорі.

– Костя, зайди до мене на хвилину. Повернувся в училище? Їздив кудись поступати?

– В Ленінград.

– Невдало?

Костя мовчки кивав головою, знехотя згадуючи минуле.

– Приїхав втомлений, метушня, влаштування в гуртожиток, консультації, а на другий день вже співати перший тур. Я не можу так. Вийшов... великий незнайомий зал, комісія... усе розвалилося.

– А хто може? – сказала Галина Олександрівна, – тут треба зібратися, во-о, – вона міцно стискувала кулак. – А якщо розм'як, злякався... – Галина Олександрівна говорила, проходячись по кабінету, і пихкаючи сигаретою.

– Ви ніби все бачили...

– Н-ну, – вона посміхнулася. – Нічого, підучишся ще, піднаберешся досвіду, речі зробиш. А то, що б ми робили без тебе тут? Думаю, – повернеться чи не повернеться?! – в її очах блиснула лукава іскорка.

– А міг би і не повернутися, – сказав Костя, примружившись, в тон їй.

– А як відпочивав?

– В селі. Поїдував з роботою.

- Підробляв десь?
- Трохи, але більше вдома по господарству.

Сьогодні вперше була спеціальність. Розспівувалися до «соль». Узяв її по-божеськи.

- Суламіф Йосипівна! – Юрій Олександрович окликнув концертмейстера, ударяючи клавішу «соль» пальцем, і як би хвастаючись.

- Минулого року «фа» не міг узяти, а зараз «соль» вільно, – радісно підхопила Суламіф Йосипівна.

Костя посміхнувся. Співалося прекрасно. Він милувався цим воркуючим звуком, що добувався ніби з самої душі. Йому подобалося це рокотання в голосі. «Не ричи», – казав Юрій Олександрович, але голос був таким і це подобалося. Можливо, це працював грудний резонатор. Костя сам милувався ним і блаженствував, і радів цьому диву, отримував надзвичайну насолоду. Він відчув свободу утворення звуку. Не роблячи ніяких премудрощів у роті і в глотці, він посилав вільний струмінь дихання, не створюючи штучних перешкод, і він звучав, пройшовши через зв'язки, посилившись резонаторами, розкриваючи красивий матеріал лицем. Він, напевно, починав набувати тієї здатності володіти голосом, при якій без зусиль і натисків співаєш будь-яку річ, поки голос свіжий майже на піано.

- Ну, досить на сьогодні, – сказав Юрій Олександрович.

Костя вийняв кіпу нот з портфеля показати педагогові і вибрати репертуар.

- Може, я візьму «Серенаду» Шуберта? – запитав він несміло.

- Не-єт, це складно, – замотав головою Юрій Олександрович.

- Це тонка річ, – втрутилася Суламіф Йосипівна, мрійливо закотивши очі.

Вибирали: це складно, це складно. Ось це можна.

- Та ну що ти, Юра, це навіть на четвертому курсі не співають, – сказала Суламіф Йосипівна, – це потім готуватимемо в консерваторію.

- А може, зараз вже готуватимемось в консерваторію? – сказав Костя вкрадливо.

– А чого, он Дашина після третього курсу відразу на другий в консерваторію! – не без гордості зазначила Суламіф Йосипівна.

Костя злегка здригнувся при цьому імені.

Потім він йшов додому пішки по вулиці Герцена. «Може стріну її де-небудь», – думав він. Зайшов у «Ноти». Переглядаючи ноти, поглядав у вікно. Ні, її не було. Тепер тільки випадково можна було її зустріти. Все ж треба буде як-небудь з'їздити до них в гуртожиток. Риючись в нотах, Костя згадав епізодик, коли вони дурачилися утрюх коло чергового столика (Маша тоді чергувала).

Світла вертіла в руці ключ від класу.

– Це ключ від твого серця? – запитав жартівливо Костя.

– Ні, ключ від мого серця...

–... на високому дубі в золотій скриньці, в срібному яйці?

– Можливо, можливо, – сказала Світла, гордовито мотнувши головою.

– Нічого, спробуєм дістати, – сказав уперто Костя.

– Пробуйте, пробуйте.

– А що я, нехай он Костя пробує, – сказав Іван, що стояв поряд.

– Він вже спробував, – сказав Костя, посміхнувшись.

– Так, я вже спробував, – ось такий кіндер бігає, – показав він рукою і засміявся, немов запхикав, задоволений своїм жартом.

Підійшов хлопець, досить симпатичний; високий, стрункий. Він став загравати зі Світлою, як би намагаючись відняти у неї книгу, і Костя помітив, як засвітилися очі в неї цим жіночим незрозумілим світлом, яке його тоді сильно розстроїло. І зараз подумалося: «А може так воно і повинно бути: знайде вона собі парубка хорошого, і буде красива пара. А я... навіщо їй я? Залишу її у спокої. Піду на самопожертву, подарую тому незнайомцеві щастя. А ідея любові? Я ж люблю її! Чому ж я повинен руйнувати своє почуття?!»

«Це не перший лист, який я пишу тобі з бажанням вручити, але вони залишаються на сторінках щоденника. Цікаво, мабуть, буде прочитати їх років через 20. Вони писані в періоди найсильніших духовних криз, коли, здавалося, усе ясно

і – нічого не ясно. Ясно було розуму, але почуттю – на жаль. Та я й не хотів примушувати його розуміти, або, вірніше, підкорятися розуму, – навіщо? Навпаки, я хотів з'ясувати, чому так виходить? Невже природа кріпко помилилася, і не наділила людей взаємністю, людей, звичайно, вартих цього. Я не міг повірити в це. Тому я відчуваю неймовірний потяг до тебе, я не міг і не хотів заглушати або зупиняти в собі це. Якщо це природа, чи маю право я вмішувати сюди холодний розум, і потім, через декілька років шкодувати про це. Я намагався зближуватися з тобою, щоб з'ясувати істину, щоб почуття з'єдналося з розумом і тоді не потрібно було б зусиль і жертви на його приборкання. Але це було важко, тому що вже спочатку не зустрілося з твого боку ніякого розуміння.

Відчуваю, що залажу в непрохідні нетрі. Стоп, задній хід.

Мені боляче і гірко, на душі лежить щось важке і жорстке. Це ніє знехтуване почуття – тонке, яскраве, і можливо, справжнє! Здавалося б усе ясно, вже куди ясніше, але ж дивна істота – людина. Можливо, цим вона і відрізняється від робота, що не має нормованої, строго рамкової визначеності. Знає напевно, і сподівається.

Прикро, що все так повертається. Що в тобі притягує мою душу? Скільки разів я ставив вже це питання і не міг відповісти. Ось тягне, і все. А коли ти поруч, мені не хочеться ні говорити, нічого, і в той же час боюся, що ти підеш, і все почнеться знову. Краса? Так! Але це тільки зовнішній, приваблюючий аргумент, та і не настільки вже він досконалий. Ти, я знаю, скромниця, і мабуть, погодишся з тим, що є жінки, воістину прекрасні, але хто знає, що в них там всередині? Така краса, різка, яскрава і холодна мене відштовхує, хоча нею можна милуватися, і тільки.

Тобою я теж міг би гордитися, але приваблює мене інше. Якась відвертість душі чи що. Тебе не треба узнавати для душі і не можна сумніватися. Моя душа якось безпосередньо відчуває тебе, чого немає і не було ні до кого іншого. Заглядаючи як би тобі в душу, я бачу своє віддзеркалення в ній, немов у прозорій криниці, і її дно з ніжним струмуючим джерельцем. І з таким же болем, з яким би я дивився, як немисляча тварина раптом ступила брудним копитом у джерело, не тому що ступила, а тому що зробила це по своєму

бездушному незнанню, грубо і байдуже; я спостерігаю увесь цей процес між нами і через те, що не можу нічого зробити, стає ще важче. Мені неймовірно шкода всього, що безглуздо і невинно гине. Повір, я не намагаюся викликати в тобі жалість і співчуття – ні! Я хочу дізнатися, може ти не настільки глибоко розумієш для себе все це, та і не вважаєш це потрібним за старою звичкою багатьох людей: «Чого там філософствувати; зустрілася непогана ніби людина, і красива до того ж, та і час підпирає, вийду я за нього і все тут». Може, це і виправдано, робить же так багато хто. Але щось мені не дає так робити. Чи то можливість уявити себе в такому становищі, і відчувати, що щастям там і не пахло, чи прагнення до ідеального, чого теж не буває, але вже само прагнення усвідомлене облагороджує.

Я знаю, тобі набридають всякі міркування, але спробуй відкинути свою ліню на якийсь час, і зрозуміти все так, як я думаю. Коли мені погано на душі, я пишу, і начебто трохи заспокоююся. Я бачу в тобі можливості кращого, ніж ти показуєш при спілкуванні і житті взагалі; можливості прекрасного, і ти, я сподіваюся, реалізуєш їх з часом і вже зараз. Я спостерігав тебе на сцені. У тобі закладене те, чого не вистачає багатьом: природного, тонкого і досконалого почуття. Цієї м'якості і пластичності, що можна навіть вивести у вужчу форму і назвати людяністю. Коли я пишу, то говорю, що думаю, коли просто говорю, часто це просто словесне лушпиння.

І те, що ти говориш, що я марно втрачаю час з тобою, не зовсім так. Нехай це і не принесе предметної користі, (вона мабуть і неможлива) але це, безумовно, щось дає нам обом. Я не можу претендувати на щось конкретне, хоч і бажаю. Ніщо нас не зв'язує, ні печатки, ні папери, і я не розумію твого небажання спілкуватися. Ти все цінуєш свій час, але хто знає, що важливіше в житті.

У дружбі тягнуться до кращих людей, у яких можна щось почерпнути. Мені образливо, що ти замикаєшся у рамках вузької задачі, порпаєшся в якихось дрібницях. Люди не люблять, коли їх намагаються учити, але піддаються хитрощам, і беруть приклад наслідування, цікався всім, і те задача вирішуватиметься простіше.

Усе вірно. Але це слова. А де ж любов, як викликати її якщо нема? Ідея любові у мене така, що є тільки дві людини, здатні любити ідеально, але оскільки в світі таких людей зустрічається небагато, то і про ідеальну любов мова коротка. Але це – зерно істини. Це аксіома, з якої виростає суть того, що відбувається».

Названий брат

5-е, вересень. Яюсь іде час. Понеслися дні знову галопом. Кожен заповнений доверху. Сьогодні їздив в гуртожиток консерваторії. Там зустрів Борю Кудріна. До речі, він теж вчиться в консерваторії.

– Вона не живе тут, вона живе там, біля консерваторії, – сказав діловито Борис.

Костя поїхав до консерваторії, зайшов у гуртожиток. Дві старенькі, чергові, безнадійно розвели руками: «Нічим допомогти не можемо. У нас вже не живуть студенти, їх усіх перевели туди, на Малу Грузинську, знаєте?» У списку її прізвища не виявилось, і Костя пішов додому з важким серцем. Але, дійшовши до Центрального телеграфу, вирішив вже довести справу до кінця, і повернувся на тролейбусну зупинку.

Він відчув уперше, наскільки важко буде зустрітися з нею зараз. Важко буде застати її в гуртожитку, тому що з її боку немає ніякого бажання. У неї з'явилося багато нових турбот. Вона робитиме своє, не звертаючи уваги на мої дії. Настрій впав. Похмурий, побрів повільно додому. У голову лізли невеселі думки. Звідки їм узятися веселим? Було бажання влаштуватися де-небудь заробляти гроші, тому, що це питання перейшло вже в крайні форми і вимагало невідкладного рішення. Хотілося свободи життя, а доводилося обмежувати себе майже в усьому, окрім насущних фізичних потреб. Просто підтримувати себе в рамках нормального існування, щоб можна було жити, працювати, думати і співати. Де взяти гроші на туфлі, де взяти гроші на піджак? Оббігав комісiонки. Хотів купити дещо з «тряп'я». Хотілося виглядати елегантним не в окремих випадках, на сцені, а щодня.

До цих думок домішувалися інші. На уроці гармонії Ніна Володимирівна сказала немов ненавмисно: «Вже цього літа на весілля якийсь урожай. Чи то сонце таке?..»

Костя не наважився запитати: «А у кого ще весілля було?» Але йому чомусь з жахом думалось: «А що, якщо і вона? А він їздить, шукає зустрічі...». Уявилося якось знову: вона спускається до нього по сходах, і він раптом помічає у неї на руці обручку.

А через пару днів Юрко заявляє:

– Учора я зустрів, цю, забув, як її звать, біля конси.

Костя відразу здогадався хто це, але перепитав про всяк випадок:

– Ця, що у мене на фотографії?

– Так, ця блондинка.

Він трохи помовчав. «Чому мені не таланить?» – подумав.

– Куди вона йшла?

– Туди, вгору, до училища, а я назад в гуртожиток.

Костя знову помовчав. Потім запитав:

– Одна?

– Так.

Його думки відразу ж запрацювали в цьому напрямі.

Учора він знову їздив у їх гуртожиток, не знайшов її, але записки не залишив. Дівчина з її класу, дізнавшись, кого він шукає, запитала:

– Ви її брат?

Костя, трохи здивувався питанню, секунду помовчавши, підшукуючи, що сказати, а потім, посміхнувшись, відповів: «Названий брат».

Вона повторила: «Названий брат», і теж посміхнулася.

Костя майже дві години просидів, чекаючи коменданта, або паспортистку, щоб дізнатися, де живе Світла. Та дівчина, видно йдучи знову на заняття, сказала:

– Я побачу її сьогодні, скажу, що її розшукував названий брат. Ви б у консерваторії її швидше зустріли, – порадила вона.

– Ні, коли я вже приїхав, мені треба дізнатися, де вона живе.

І зараз йому уявилося, як вона йшла повільно, можливо, бажаючи зустріти його. І обов'язково вона має бути сумною,

і шкодувати про те, що так розлучилася з ним. Хлопців тепер вистачає, красивих і всяких, але щось у них недотягує до того безпосереднього, майже дитячого, юнацького сприйняття, яке було в ньому. Чогось у них не вистачає до нього самого, хоч вони, мабуть, багато в чому його перевершують. І Кості уявлялося, що вони зустрінуться зі Світлою, і все піде на лад.

Зустріч

Прошло декілька днів. Спускаючись до виходу, Костя раптом побачив Світлу. Вона відкриває двері і з'являється несподівано. «Добре, що я не поїхав до них в гуртожиток, відклавши цю поїздку на завтра. І ось, будь ласка...». Костя театральню повів рукою, як артист, що виступає по телевізору, спускаючись по бутафорських східцях.

Вона привіталася і заговорила з вахтершею. Він помовчав, непомітно спостерігаючи за нею, приховуючи хвилювання, що наринило, і радість.

– Ну, як ти живеш, – запитав Костя, – що хорошого?

– А що хорошого?.. – вона дивилася в очі і, видно, трохи хвилювалася.

– Як відпочивала?

– Нічого. Їздила з мамою на Волгу.

– А мені ж чого не написала?

– Я тільки приїхала і поїхала відразу, – немов виправдовувалася вона. – Ну почекай мене, я зараз.

Вона пройшла до комендантші, а Костя стояв з незрозумілим спокоєм на душі. «Адже я шукав її зовсім недавно і засмучений невдачею йшов додому, а тепер я спокійний, – думав він, – як мало треба людині для спокою!» Почекавши хвилин з п'ять, (цей час видався йому довгим) Костя подумав, що може треба допомогти щось піднести. Він уявив, як принесе валізи до неї в кімнату...

– А ти чого? – запитала комендантша, коли він підійшов до комори.